

програм; відсутність контролю за чітким дотриманням норм законодавства, що регулює організацію навчальних занять з фізичного виховання, що є, на нашу думку, недопустимим у зв'язку з погіршенням здоров'я молоді, необхідністю активного її залучення до рекреаційної діяльності, здорового способу життя, рухової активності.

Бібліографічні посилання:

1. Батієвська Т. Проектування навчального процесу майбутніх фахівців як педагогічна проблема [Текст] // Педагогічні науки: зб. наук. праць. – Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. – Полтава, 2012. – Вип. 54. – С. 64-69. – Режим доступу: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream>
2. Корж В.П. Нормативно-правове та організаційно-управлінське забезпечення розвитку фізичної культури і спорту в Україні В.П. Корж, Ю.О. Павленко, М.В.Дутчак, О.К. Артем'єв, В.П.Карленко, В.О. Дрюков // Актуальні проблеми фізичної культури і спорту. – 2006. – №10. – С. 4-12.
3. Нікітенко С. В., Ефективність державного управління фізичною культурою та спортом в Україні // Актуальні проблеми державного управління. Зб. наук. праць. – К.: Науковий світ, 2016. – №1 (49). – С.1-6.
4. Хрипко Л.В., Ластовкін ВА Правові засади фізичного виховання студентської молоді / Л.В. Хрипко, В.А Ластовкін // Правова держава: історія, сучасність та перспективи формування в Україні: матер. Всеукр. наук.-практ. конф.(м. Дніпро, 23 лютого 2018 р.). – Дніпро: ДДУВС, 2018. – С. 89-90.

Ядловська Ольга Степанівна,
кандидат історичних наук, Дніпропетровський
державний університет внутрішніх справ

**АСПЕКТИ ПОЛІТИЧНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІ
НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ**

Частиною українського суспільства виступає молодь, на яку покладаються надії якісної розбудови держави та наближення до світових стандартів реалізації прав та свобод людини. Молодь подібна до загалу населення у своїх поглядах, ставленні до подій, оцінках соціальної реальності та преференціях, а також у виборі форм суспільно-політичної активності. Однак особливості оціночних суджень, мотивації та ціннісних орієнтацій молодих людей, особлива спрямованість свідомості та поведінки молоді, її потреб, інтересів, установок заснована на орієнтації повсякденної поведінки, змісту та цілей життя на зразки майбутнього і молодіжної свідомості пояснюють можливість множинності варіантів участі в суспільному житті, актуальних методах впливу на прийняття політичних рішень. Проблеми соціалізації молоді пов'язані із глибокими та швидкоплинними соціальними змінами, зокрема із зміною ідеологічних орієнтирів у вихованні особистості, а також посиленням дії стихійних та політичних чинників, що впливають на становлення сучасної молоді людини як соціальної особистості.

Процес політичної соціалізації відбувається нерозривно зі становленням власне соціалізації молоді, що передбачає певні етапи розвитку особистості та її впливу в майбутньому на оточуюче середовище, групу, суспільство, державу.

Згідно класичної теорії загальної соціалізації в політичній соціалізації індивіда виділяють дві фази: політична адаптація (первинна політична соціалізація) та інтеріоризація (вторинна політична соціалізація). Відтак адаптація передбачає пристосування індивіда до соціально-політичних умов, до ролевих функцій, політичних норм, що складаються на різних рівнях життєдіяльності суспільства, до соціальних груп – суб'єктів політики, соціальних інститутів, тобто до політичного середовища, в якому вона живе. Стадія інтеріоризації передбачає засвоєння індивідом політичних цінностей, настанов, норм і взірців політичної поведінки, що властива тій чи іншій соціальній спільності. З одного боку, політична соціалізація передбачає цілеспрямований вплив самої політичної системи на індивіда і складає процес передачі йому інших політичних орієнтацій, цінностей, моделей поведінки. З іншого – містить і особисту активність індивіда, тобто трансформацію певних суспільних норм політичної культури в особисті цінності та переконання [2]. Отже, політична соціалізація передбачає взаємний вплив між впливом суспільства на формування

особистості та навпаки, причому політична дієвість молодшої людини становитиме підвалини подальшого політичного розвитку соціальних інститутів та самої держави.

Соціалізація молоді у взаємодії з різними факторами і агентами відбувається за допомогою ряду «механізмів». Традиційний механізм соціалізації молоді являє собою засвоєння норм, еталонів поведінки, поглядів, стереотипів, які характерні для її сім'ї та найближчого оточення. Міжособистісний механізм соціалізації функціонує в процесі взаємодії молодшої людини із суб'єктивно значущими для неї особами (батьки, викладач, друг-одноліток). Інституціональний механізм соціалізації функціонує в процесі взаємодії молоді з інститутами суспільства і різними організаціями. Засоби масової комунікації, як соціальний інститут, впливають на соціалізацію за допомогою трансляції конкретної інформації, а також через представлення зразків поведінки героїв книг, кінофільмів, телепередач. Стилізований механізм соціалізації молоді діє в рамках конкретної субкультури, пропонуючи комплекс морально-психологічних рис і поведінкових проявів, типових для людей конкретного віку чи конкретно професійного, культурного прошарку, який у цілому створює конкретний стиль поведінки та мислення тієї чи іншої вікової, професійної чи соціальної групи [3].

Проблематика політичної соціалізації української молоді особливо актуальна сьогодні, з огляду на умови політичного, економічного й соціокультурного транзиту, що переживає Україна в останні три десятиліття. У сучасному українському суспільстві передача цінностей від одного покоління до іншого утруднена, оскільки в країні відбувся міжпоколінний «розкол». Якщо молоде покоління одержує первинні представлення про соціальну й політичну реальність в умовах транзиту, то середнє й старше покоління переживають процес ресоціалізації, і змушені переглядати й адаптувати свої представлення про політику й владу, яка склалися ще в радянські часи, коли панувала одна ідеологія. З іншого боку, за інерцією культурного процесу в Україні як і раніше переважають риси гегемоністського типу політичної соціалізації. Нарешті, з позицій конфліктної моделі можна пояснити прояви нетерпимості й екстремізму з боку частини сучасної української молоді [1; 247]. Виклики, з якими стикнулася наша держава у політичній площині, фактично зацентрувала молодь на необхідності прийняття рішень, що призвело до сплеску політичної соціалізації і навіть більше – консолідації та вироблення потужної державницької ідеї.

Вимоги до громадян можуть бути жорстко формалізованими (зафіксованими у законах, кодексах, правилах поведінки) або слабо формалізованими (закріплюватися переважно у моральних нормах). Однак, у будь-якому разі вони існують у формі ідеального образу (або, сучасною мовою, профілю) особистості, який містить певні ціннісні установки та особливості прояву громадянської позиції, що вважаються нормальними та прийнятними для відповідного суспільства. Крім того, соціалізація молоді в перехідний період, який наразі триває у нашому суспільстві, має досить суперечливий характер. Тому важливим елементом становлення нового соціокультурного типу особистості є випереджаюче відображення і осмислення дійсності на «кілька кроків уперед» (без проб і помилок), тобто слід розвивати випереджаюче відображення дійсності задля уникнення загострення проблем при прогнозуванні соціальних ризиків та наслідків дій. Відтак все більш актуальною виявляється орієнтація особистості на варіативний тип життєдіяльності: вибір варіантів дій, оцінки їх наслідків і готовність нести відповідальність за наслідки обраного шляху вирішення проблеми [4]. Такий тип поведінки створює фундамент для формування витривалої особистості, котра зможе за швидкозмінних обставин конструктивно реагувати на суспільні виклики та спроможна буде приймати відповідальні рішення.

Сучасна молодь критично ставиться до традиційних інститутів соціалізації через їх неспроможність вчасно та належним чином реагувати на потреби та інтереси молодіжного середовища. Це вимагає пошуку більш дієвих та прогресивних засобів впливу на формування системи цінностей молодого покоління, побудови діалогу молоді з державою через органи державної влади. Важливим є зміцнення довіри молоді до державних інститутів, у тому числі, до органів публічної влади. Формування у молодих осіб громадянської позиції, наявність свідомої потреби участі у громадському житті складають важливу складову системи цінностей для правового громадянського суспільства та визначають напрями діяльності соціальних інститутів в Україні [5; 168].

Поза сумнівом, молодь повинна мати високий рівень правової культури, бути обізнаною в законодавстві, знати свої права і обов'язки, а також механізми їх забезпечення. Адже незабаром молодь поповнить ряди національної еліти, прямо чи опосередковано впливатиме на процес державотворення в Україні, від її вибору, значною мірою, залежатиме, чи буде Україні дійсно демократично, соціальною, правовою державою. Серед різноманітних причин неоднозначного характеру розвитку політичної системи сучасної України слід виокремити, з одного боку, недовіру

громадянського суспільства до дій політиків, які повинні були б забезпечити розвиток правової демократичної держави. З іншого боку, самі громадяни знаходяться в пошуку свого місця в сучасних реаліях політичної системи. З цієї точки зору, необхідно звернути увагу на недостатню політичну соціалізацію громадян, брак теоретичних знань з політико-правової культури. Це стосується і молоді, яка сприймає демократичні свободи як можливість висловити власне «я» (що теж необхідно), позаяк слід враховувати і обов'язки та необхідність суспільної відповідальності громадянина. Саме тому політична соціалізація молоді відіграє системоутворюючу світоглядну роль у формуванні особистості-громадянина, що в подальшому впливатиме на розвиток суспільства.

Бібліографічні посилання:

1. Коваль Г. Особливості політичної соціалізації молоді на сучасному етапі розвитку української державності. Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. К., 2008. Вип. 13. С. 244-253.
2. Оленич С. Місце та роль соціальних інститутів сучасного українського суспільства в процесі становлення молоді. URL: dspace.edu.ua/youngsc/AQGS/2012_1/5.pdf
3. Пірен М., Ясенова А. Соціалізація молоді в українському суспільстві: стан, особливості становлення. URL: <http://social-science.com.ua/article/658>
4. Савін Є. Формування профілю сучасної успішної молоді людини в контексті реалізації державної молодіжної політики. Державне управління: удосконалення та розвиток. № 1, 2013. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=617>
5. Ціннісні орієнтації сучасної української молоді. Щорічна доповідь Президенту України, Верховній Раді України про становище молоді в Україні (за підсумками 2015 року). Держ. ін-т сімейної та молодіжної політики; [редкол.: Жданов І. О., гол. ред. колег., Ярема О. Й., Беляєва І. І. та ін.]. К., 2016. 200 с.

Івченко Оксана Миколаївна,
старший викладач
кафедри фізичного виховання юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Місяць Юрій Володимирович,
викладач кафедри фізичного виховання
юридичного факультету Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**ДОПІНГ У СПОРТІ, НОРМАТИВНА БАЗА
ТА НАСЛІДКИ ЇХ ВЖИВАННЯ**

Наявність забороненої речовини, її метаболітів (проміжних продуктів обміну речовин) або маркерів (ознак) у пробі, взятій у спортсмена вважається допінгом. Порушенням також є відмова спортсмена надати біологічну пробу.

Крім того, заборонені внутрішньовенне вливання «поліпшених» складів крові, фізичні і хімічні маніпуляції з кров'ю, зокрема, насичення її еритроцитної масою (кров'яний допінг), використання генетичних клітин для поліпшення спортивних результатів. Порушенням також визнається і спроба використовувати ці заборонені речовини і методи.

Чому ж такий небезпечний допінг для спортсменів? Допінг не тільки дозволяє поліпшувати спортивні результати спортсменів, створювати умови для нечесних перемог, суперечить «духу спорту», приносить публічну ганьбу і сором, стресові і трагічні зміни в житті, але і представляє реальний ризик для здоров'я молодих спортсменів, різних вікових груп [2].

Згадаймо переконливий образ маятника: чим більше амплітуда, тим сильніше удар. Стимулятори, наприклад, неминуче породжують безсоння, внутрішнє тремтіння, порушення координації рухів, занепокоєння і агресивність, серцеві напади. Так, гормони росту, крім того, що шкодять печінці, щитовидній залозі, серцю, суглобам і порушують зір, можуть навіть змінити обличчя людини, збільшити його лоб, надбрівні дуги, череп і щелепи. Улюблений же багатьма